

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО; ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

УДК 347.78

*Поляруш Світлана Іванівна,
кандидат історичних наук, доцент
кафедри державно-правових дисциплін
та адміністративного права
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету
імені Володимира Винниченка
sv_polyarush@ukr.net*

ПОХІДНІ ТВОРИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ОХОРОНА

У статті охарактеризовано правовий статус досить суттєвої групи об'єктів авторського права – похідних творів за українським законодавством. Автор здійснив спробу класифікації цих об'єктів, об'єднавши їх у п'ять груп: літературні твори; екранізація та театральна чи телевізійна інсценізація літературних творів (адаптації); складені твори; похідні музичні твори; твори, пов'язані з творчістю фанатів. Наведені визначення вказаних видів похідних творів. Відзначено умови охороноздатності окремих похідних творів. Спираючись на чинне законодавство, встановлені основні способи охорони авторських прав творців похідних творів.

Ключові слова: похідні твори, умови охороноздатності, охорона авторських прав.

Poliarush S. DERIVATIVE WORKS: CONCEPT, TYPES AND PROTECTION

The article describes the legal status of a rather substantial group of copyright objects - derivative works in Ukrainian legislation. The author attempted to classify these objects by combining them into five groups: literary works; Screenwriting and theatrical or television staging of literary works (adaptation); compositions; original musical compositions; works related to the creativity of the fans. The definitions of the specified types of derivative works are given. The conditions for the protection of individual derivative works are noted. Based on the current legislation, established the main ways of protecting copyright of the creators of derivative works.

Key words: derivative works, conditions of protection, protection of copyright.

Постановка проблеми. На зламі XX – XXI століть відбулися суттєві зміни у культурному житті людства. У літературі і мистецтві з'явилися нові явища, утвердилися нові стилі, напрямки і течії, стали використовуватися нові засоби і форми вираження художнього образу. Нещодавно нам були не відомі такі поняття, як колаж, асамбляж, перформанс, інсталяція, фотографіті, а тепер вони популярні не тільки серед митців та мистецтвознавців, а і серед пересічних осіб. У контексті вказаних явищ, набуває важливого значення правова охорона об'єктів авторського права, оскільки коло їх постійно розширюється. Особливо це стосується похідних творів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою правової охорони похідних творів займалися такі дослідники, як К.Афанасьєва, І.Тарасова, Г.Ульянова (переважно літературними творами), О.Аврамова, М.Аверкова, О.Жилінкова (музичними творами), Т.Чернявська (драматичними творами), С.Бурлаков, Н.Шуст (кінотворами), В.Дроб'язко, Н.Яркіна, Ю.Ленго, І.Маліновська (складеними творами), О.Кулініч, М.Остапчук (художніми образами) та інші.

Формулювання цілей статті. Здійснити систематизацію об'єктів похідних творів і визначити специфіку їх охорони.

Виклад основного матеріалу. Під похідним твором Закон України "Про авторське право і суміжні права" у ст. 1 розуміє твір, що є творчою переробкою іншого існуючого твору без завдання шкоди його охороні (анотація, адаптація, аранжування, обробка фольклору, інша переробка твору) чи його творчим перекладом на іншу мову (до похідних творів не належать аудіовізуальні твори, одержані шляхом дублювання, озвучення, субтитрування українською чи іншими мовами інших аудіовізуальних творів) [1].

Таким чином, у Законі називаються два способи створення похідних творів: переробка і переклад.

Чіткого переліку похідних творів у Законі немає. Однак, доцільним, на нашу думку, є виділення таких груп похідних творів:

- літературні твори, створені на основі існуючих літературних творів – переклади, анотації, коментарі, інші переробки (парафраз, пріквел та сіквел);
- екранізація та театральна чи телевізійна інсценізація літературних творів – адаптації;
- складені твори (антології, енциклопедії, словники), обробка фольклору, бази даних.
- похідні музичні твори – аранжування, обробки, оркестровки, ремікси, клубні версії композицій, семплування;
- твори, пов'язані з творчістю фанатів за мотивами оригінальних робіт часто з використанням можливостей Інтернету (косплей, фанфікшн, фанарт та інше).

Звичайно, запропонований нами перелік не є вичерпним, однак, дає можливість уявити усе різноманіття похідних творів.

Зауважимо, що сьогодні ми спостерігаємо процес переходу окремих об'єктів похідних творів у самостійні об'єкти авторського права. Ймовірно, вказане явище обумовлене спробою не допустити гальмування розвитку окремих жанрів мистецтва через обмеження їх правового статусу у законодавстві України. Так, згідно із Законом України "Про внесення змін до Закону України "Про авторське право і суміжні права" щодо використання об'єктів авторського права в пародіях, попури та карикатурах" для створення вказаних об'єктів не потрібно укладати договір з автором первинного твору [2]. Отже, за п. 9-1 ст. 21 Закону України "Про авторське право і суміжні права" гумористична переробка творів, музичні попури та художні карикатури віднесені до поняття "вільного використання твору", хоча юристи-практики висловлюють сумніви щодо доцільності такого нововведення[3].

У науковій літературі найбільш ґрунтовно розроблена проблема правового статусу такого похідного твору, як переклад.

Переклад – вираження твору іншою мовою, відмінною від оригіналу цього твору. У перекладі ціниться збереження змісту і стилю первинного твору. Тобто, незмінним залишається сюжет, персонажі та стилістика первинного авторського твору, а змінюється лише зовнішня форма твору (мова). У контексті сказаного не є похідними творами стилізації у літературі і мистецтві, трагедії та бурлескні твори, переспіви.

За ступенем тотожності з оригіналом виділяють дослівні переклади (підрядкові, усні і зворотні) і вільні. Їх специфіку досить повно охарактеризували дослідниці І.Тарасова [4] та К. Афанасьєва [5, с.25]. Зокрема, вони відзначають, що тільки за умови оригінальності і дотримання авторських прав творця первинного твору, переклад є об'єктом охорони і захисту в українському законодавстві. Тому дослівні переклади не можуть захищатися авторським правом.

У ст. 20 Закону України "Про авторське право і суміжні права" викладено суть авторських прав перекладачів та інших творців похідних творів. Перекладачам і авторам інших похідних творів належить авторське право на здійснені ними переклад, адаптацію, аранжування або іншу переробку. Перекладачі і (або) автори інших похідних творів користуються авторським правом на створений ними твір за умови дотримання ними прав автора, твір якого зазнав перекладу, адаптації, аранжування або іншої переробки. Авторське право перекладачів і (або) авторів інших похідних творів не перешкоджає іншим особам здійснювати свої переклади і переробки тих самих творів.

Думається, вказану статтю необхідно розширити, встановивши умови комерційного і некомерційного використання похідних творів.

Дослідниця І.Тарасова слушно відмічає залежний характер прав авторів похідних творів [6]. Частково обмежені також і особисті немайнові права таких авторів. Зокрема, автор похідного твору не може скористатися псевдонімом, що співпадає з ім'ям чи псевдонімом автора первинного твору, оскільки це вводитиме в оману читача. У випадку перекладу імені автора первинного твору іноземною мовою, необхідно погоджувати транслітеральний запис вказаного імені безпосередньо з носієм цього імені. Для забезпечення себе від звинувачень у спотворенні творчого задуму автора оригінального первинного твору, перекладачеві краще здійснити пробний переклад частини твору для оцінки його автором оригіналу.

Повернемося до видів літературних похідних творів.

Анотація – короткий виклад змісту оригінального твору з метою привернути увагу читача до нього. *Коментарі* – ремарка до тексту оригінального твору, написана з метою пояснення чи критичного зауваження. Часто анотації і коментарі є оригінальними творами, близькими до адаптації.

Парафраз – вільна переробка теми або окремих сюжетів, вибраних з класичної поезії чи прози. *Пріквел* – доповнення первинного твору художнім твором, що розповідає про події, що сталися до початку описаних подій у оригіналі. *Сіквел* – художній твір, що продовжує сюжет відомого первинного твору.

Адаптація – пристосування твору для демонстрації за допомогою інших художніх засобів. При цьому відбувається перехід твору з одного жанру в інший (драматизація оповідального твору, перетворення роману у сценарій до кінофільму) або зміна літературного твору без зміни жанру (збільшення числа дійових осіб телевізійного твору).

Торкаючись адаптації у кіномистецтві, зазначимо, що у ст. 3 Закону України "Про кінематографію" є визначення поняття "розробка режисерського сценарію". Під ним розуміється розробка екранної інтерпретації

літературного сценарію режисером-постановником та іншими авторами фільму, вибудова виробничо-творчих рішень та визначення техніко-економічних показників [7]. І хоча у наступній ст.4 цього ж Закону встановлюється норма, за якою відносини, що виникають у процесі виробництва та використання фільму як об'єкта авторського права, регулюються Законом "Про авторське право і суміжні права", не зайвим було б уточнити у попередній статті, що розробка екранної інтерпретації літературного сценарію є похідним твором. Підкреслимо, що особисті немайнові та майнові права автора фільму та майнові права особи, яка має виключні права на фільм, досить пристойно виписані у ст. 13-16 вказаного Закону.

Цікавою вбачається думка І.Венедіктової про те, що кінострічки, у яких зі сценаріїв відеоігор запозичено лише персонажів, не можна вважати похідними творами. Тому що у сценарії не відтворено сюжету гри, отже, має місце використання теми, використання персонажів, створення фільму "за мотивами". Тобто, вказані сценарії та кінострічки –абсолютно самостійні твори [8].

Варто також уточнити, що під адаптацією ще розуміють зміну обсягу літературного твору для полегшення сприйняття малопідготовленими читачами (скорочені варіанти художніх творів у хрестоматіях для школярів).

Складені твори - збірники творів, збірники обробок фольклору, енциклопедії та антології, збірники звичайних даних, особливістю яких є те, що творча праця автора полягає в доборі, координації або упорядкуванні змісту. *Антологія* – збірка творів та літературних уривків, підібраних з певною метою. Творча праця авторів таких творів полягає у доборі інформації, упорядкуванні змісту, супроводженні коментарями. Для складання таких творів потрібні професійні знання, досвід, творчий підхід.

У ст. 19 Закону "Про авторське право та суміжні права" дається досить вичерпна характеристика прав упорядника та авторів окремих оригінальних творів. Авторів збірника та інших складених творів (упорядникові) належить авторське право на здійснені ним підбір і розташування творів та (або) інших даних, що є результатом творчої праці (упорядкування). Упорядник збірника користується авторським правом за умови дотримання ним прав авторів кожного з творів, включених до складеного твору. Автори творів, включених до складеного твору, мають право використовувати свої твори незалежно від складеного твору, якщо інше не передбачено авторським договором з упорядником збірника.

Авторське право упорядника збірника не перешкоджає іншим особам здійснювати самостійний підбір або розташування тих самих творів та (або) інших даних для створення своїх творів. Передбачена цією частиною правова охорона баз даних не поширюється на самі дані чи інформацію і не зачіпає будь-яке авторське право, що відноситься до самих даних чи інформації, які містяться у базі даних.

Видавцям енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних збірників, збірників наукових праць, газет, журналів та інших періодичних видань належать виключні права на використання таких видань у цілому. Видавець має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я або вимагати такого зазначення.

Автори творів, включених до таких видань, зберігають виключні права на використання своїх творів незалежно від видання в цілому, якщо інше не передбачено авторським договором.

Під *базою даних* (компіляцією даних) у вказаному Законі (ст. 1) розуміють сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, в тому числі - електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально і можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів.

Критерії охороноздатності баз даних як об'єкта авторського права детально розробила І.Маліновська, виділивши загальні і спеціальні критерії. До загальних критеріїв належать: 1) творчий характер процесу створення бази даних, який має свої особливі прояви: розумовий відбір необхідної інформації за належністю до предметної галузі; творча обробка інформації з метою адаптації до цілей використання; аналіз зібраної інформації на предмет виявлення зв'язків між нею; вибір належних критеріїв для поділу інформації на групи; загальний та детальний аналіз на предмет відповідності критеріям угруповання; пошук зручних і прийнятних засобів поєднання інформаційних груп у єдину систему; підбір ефективних пошукових засобів; 2) об'єктивна форма існування бази даних, яка досягається через фіксацію бази на певному носіїві (на папері, у вигляді звуко- чи відеозапису; збереження в електронному вигляді на жорсткому диску комп'ютера, компакт-диску та інших носіях цифрової інформації, або шляхом поєднання відомих способів фіксації на різних носіях). Спеціальні (додаткові) критерії: 3) якісна новизна об'єкта, яка є не від'ємним наслідком і одночасно показником творчого процесу по створенню бази даних; 4) відсутність порушення авторських прав на твори, що входять до бази даних як складові частини, як умова виникнення авторсько-правової охорони, отже і виключних прав на базу даних [9].

Аранжування в музиці — це пристосування, переклад музичного твору, написаного для певного інструмента (голосу, співака чи ансамблю), для його виконання в іншому складі інструментів (голосів). *Оркестровка* – це пристосування виконання музики оркестром чи інструментальним ансамблем. *Ремікс* – нова версія первинного твору або декількох творів, скомпонована за допомогою різних технологій (переміщення декількох частин оригінальної композиції, зміна її темпу, зміна тональності, використання спецефектів та інше). *Семплування* –

використання частини одного звукозапису, семплу, в якості одного інструмента чи окремої частини у новому музичному творі [10].

Подібними до сіквелів є *фанфіки* – літературна творчість фанатів за мотивами оригінального твору. Сіквели можуть створювати професійні письменники з метою отримання прибутку, а от фанфікшн є, як правило, невідприємницьким явищем, яким займаються прихильники творчості певного автора для власного задоволення, продовжуючи сюжетну лінію уже існуючого твору [11].

Косплеї – детальне відтворення образу улюбленого героя літературного, кінематографічного, анімаційного твору за допомогою костюма, манери поведінки, міміки, відомих фраз. Найбільш поширеними діями косплеєрів, що приносять прибуток, є виступи з рекламною метою, фотографії та їх друк на різній продукції, продаж реплік та виготовлення частин костюмів на замовлення. Вчинення цих дій без дозволу право володільця твору є порушенням авторських прав, однак, великі корпорації, власники авторських прав, намагаються залучити косплеєрів до реклами своєї продукції, закриваючи очі на порушення законодавства [12].

Зареєстровані і незареєстровані твори літератури та мистецтва, у тому числі і похідні, охороняються однаково з моменту їх створення. Проте, краще отримати свідоцтво про державну реєстрацію авторського права на твір, звернувшись з відповідним пакетом документів до Міністерства економічного розвитку і торгівлі [13].

Ще одним способом охорони авторських прав є укладення договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Різновиди цих договорів зазначені у главі 75 Цивільного кодексу України.

У ст. 32 Закону України "Про авторське право і суміжні права" встановлене загальне правило: використання твору будь-якою особою допускається виключно на основі авторського договору, за винятком випадків ст. 21-25 вільного використання твору. Передача права на використання твору іншим особам може здійснюватися на основі авторського договору про передачу виключного права на використання твору або на основі авторського договору про передачу невиключного права на використання твору. Вказаними договорами можуть передаватися майнові права, у тому числі і право на переробку твору. Однак, як слушно зазначає Г.Грабовська, в процесі розпорядження майновими правами виникають окремі питання, зокрема: проблема належного захисту прав сторін за авторським договором та дотримання умов авторського договору; недосконалість механізму здійснення розрахунків за використання творів [14].

Починаючи з 2017 року Українське агентство з авторських та суміжних прав (УААСП) на своєму сайті започаткувало постійну рубрику "Допомога авторів", де роз'яснює актуальні для авторів юридичні питання. Зокрема, УААСП застерігає авторів максимально критично підходити до укладання договорів, ні в якому разі не допускаючи остаточного відчуження виключних майнових прав, зважено аналізувати строк дії такого договору і визначення території його поширення [15].

Українське агентство з авторських і суміжних прав – це державна організація колективного управління майновими правами авторів. На сьогодні в Україні таких організацій, переважно громадських, зареєстрованих у встановленому законом порядку, нараховується 19. Вони сприяють у здійсненні майнових прав володільцям авторських і суміжних прав, а отже і захищають їх права. Прийнятий 15 травня 2018 р. Закон України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" детально регламентує відносини між авторами і цими організаціями. Зокрема, у п. 3 і 4 ст. 5 зазначається, що правовласники як суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав мають право доручати управління своїми майновими правами організаціям колективного управління. Правовідносини між організаціями колективного управління та правовласниками виникають та здійснюються на підставі договору про управління майновими правами на колективній основі, що укладається в письмовій (електронній) формі із зазначенням конкретних об'єктів авторського права і (або) суміжних прав, права на які передаються в управління, та конкретних способів використання таких об'єктів, або на підставі закону [16].

Висновки. Отже, завдяки сучасним технологіям та творчості людини різноманіття похідних творів постійно збільшується. Ми спробували їх класифікувати за літературними та мистецькими особливостями. Усі похідні об'єкти авторського права об'єднує те, що вони є продуктом переробки первинних оригінальних творів. У ст. 1 Закону України "Про авторське право і суміжні права" містяться визначення деяких похідних творів. Ми вважаємо за необхідне дати визначення у Законі усіх існуючих зараз похідних творів, більш детально прописати права авторів первинних оригінальних творів та обов'язки творців похідних творів.

Охорона прав авторів похідних творів здійснюється шляхом реєстрації авторських прав, договірним регулюванням відносин і співпрацею з організаціями колективного управління майновими правами.

Список використаних джерел:

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page>

2. Про внесення змін до Закону України "Про авторське право і суміжні права" щодо використання об'єктів авторського права в пародіях, попури та карикатурах: Закон України від 5.10.2016 р. № 1651-УІІІ. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1651-19>

- 3.Коваль М. Пародії, карикатури, попури: що чекає авторів оригінальних творів. URL: https://censor.net.ua/blogs/4187/parod_karikaturi_popur_scho_cheka_avtorv_orygnalnih_tvorv
- 4.Тарасова І. Особливості перекладу як об'єкту авторського права. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Серія «Право»*. Харків. 2013. Вип.15. С. 196-200.
- 5.Афанасьєва К. Авторське право на похідні твори у видавничій діяльності. URL: ftp://ftp.s43.freehost.com.ua/2011_4/5.PDF
- 6.Тарасова І. Особисті немайнові права на похідні твори. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна. Серія «Право»*. Харків. 2014. Вип.17. С. 25-254.
- 7.Про кінематографію: Закон України від 13.01.1998 р. № 9/98-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9/98-вр>
- 8.Венедіктова І. Авторське право на елементи літературного твору у комп'ютерній відеогрі. *Право України*. 2018. № 1. С. 91-102.
- 9.Малиновська І. Авторсько-правові критерії охороноздатності бази даних. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1585/1/Malinovska_2012_3.pdf
- 10.Вітт С. Як музика стала вільною. Цифрова революція та перемога піратства / Стівен Вітт; пер. з англ. Юрій Семенов. Київ: Наш Формат, 2016. 360 с.
11. Коршакова О.М. Авторське право та твори fun fiction. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. Ужгород, 2015. Вип. 34. Т. 1. С. 90-92.
12. Улігіна О., Якуша Є. Косплей і авторське право. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2016. № 6. С. 25-30.
13. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 р. № 1756. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-п>
14. Грабовська Г.М. Особливості укладення договору на музичний твір. *Актуальні проблеми правознавства*. Київ. 2016. Вип. 1. С. 105-108.
15. Чому автору не варто відчувувати свої майнові права? URL: <http://www.uacr.org/chomu-nikoli-ne-vartoperedavati-svoyi-maynovi-avtorski-prava/>
16. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 р. № 2415-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19>

REFERENCES

- 1.Pro avtorske pravo i sumizhni prava: Zakon Ukrainy vid 23.12.1993 r. № 3792-XII [On Copyright and Related Rights: Law of Ukraine dated 23.12.1993 No. 3792-XII] (*n.d.*). [zakon.rada.gov.ua](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12). Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> [in Ukrainian].
- 2.Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy "Pro avtorske pravo i sumizhni prava" shchodo vykorystannia ob'ektiv avtorskoho prava v parodiakh, popuri ta karyaturakh: Zakon Ukrainy vid 5.10.2016 r. № 1651-UIII [On Amendments to the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights" regarding the use of copyright objects in parodies, popuri and caricatures: Law of Ukraine dated 5.10.2016 № 1651-III] (*n.d.*). [zakon.rada.gov.ua](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1651-19). Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1651-19> [in Ukrainian].
- 3.Koval M. Parodii, karyatury, popuri: shcho chekaie avtoriv oryhinalnykh tvoriv [Parodies, cartoons, popuri: what awaits the authors of original works] Retrieved from https://censor.net.ua/blogs/4187/parod_karikaturi_popur_scho_cheka_avtorv_orygnalnih_tvorv [in Ukrainian].
- 4.Tarasova I. (2013). Osoblyvosti perekladu yak ob'ektu avtorskoho prava [Features of the translation as an object of copyright] *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V.N.Karazina. Seriiia «Pravo» –Herald of the Kharkiv National University. VN Karazin. The series "Law", issue 15, 196-200* [in Ukrainian].
- 5.Afanasieva K. *Avtorske pravo na pokhidni tvory u vydavnychii diialnosti [Copyright in derivative works in publishing]* Retrieved from ftp://ftp.s43.freehost.com.ua/2011_4/5.PDF [in Ukrainian].
- 6.Tarasova I. (2014). Osobysti nemainovi prava na pokhidni tvory [Personal non-proprietary rights to derivative works]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V.N.Karazina. Seriiia «Pravo» –Herald of the Kharkiv National University. VN Karazin. The series "Law", issue 17, 25-254* [in Ukrainian].
- 7.On Cinematography: Law of Ukraine dated January 13, 1998 No. 9/98-VR [On Cinematography: Law of Ukraine dated January 13, 1998 No. 9/98-VR]. (*n.d.*). [zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9/98-вр). Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9/98-вр> [in Ukrainian].
- 8.Venediktova I. (2018). Avtorske pravo na elementy literaturnoho tvorv u kompiuternii videohri [Copyright to the elements of a literary work in a computer video game]. *Pravo Ukrainy – The law of Ukraine, 1. 91-102* [in Ukrainian].
- 9.Malinovska I. *Avtorsko-pravovi kryterii okhoronozdatnosti bazy danykh [The author's legal criteria for database security]*. Retrieved from http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1585/1/Malinovska_2012_3.pdf [in Ukrainian].
10. Vitt S. (2016). *Yak muzyka stala vilnoi. Tsyfrova revoliutsiia ta peremoha piratstva [How music became free. The digital revolution and the victory of piracy]*. Kyiv: Nash Format [in Ukrainian].

11. Korshakova O.M. Avtorske pravo ta tvory fun fiction [Copyright and works of fun fiction] *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu. Seriya PRAVO – Scientific herald of Uzhgorod National University. LAW series, issue 34, 90-92* [in Ukrainian].

12. Ulitina O., Yakusha Ye. (2016). Kosplei i avtorske pravo [Cosplay and copyright]. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti – Theory and practice of intellectual property, 6, 25-30* [in Ukrainian].

13. Pro derzhavnu reiestratsiiu avtorskoho prava i dohovoriv, yaki stosuutsia prava avtora na tvir: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27.12.2001 r. № 1756 [On the state registration of copyright and contracts relating to the author's right to work: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 27, 2001 No. 1756]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-п> [in Ukrainian].

14. Hrabovska H.M. (2016). Osoblyvosti ukladennia dohovoru na muzychnyi tvir [Features of a contract for a musical composition]. *Aktualni problemy pravoznavstva – Actual problems of law, 1, 105-108* [in Ukrainian].

15. Chomu avtoru ne varto vidchuzhuvaty svoi mainovi prava? [Why should not the author relinquish his property rights?] Retrieved from <http://www.uacrr.org/chomu-nikoli-ne-varto-peredavati-svoyi-maynovi-avtorski-prava/> [in Ukrainian].

16. Pro efektyvne upravlinnia mainovymy pravamy pravovlasnykiv u sferi avtorskoho prava i (abo) sumizhnykh prav: Zakon Ukrainy vid 15.05.2018 r. № 2415-UIII [On effective management of the proprietary rights of copyright holders in the field of copyright and (or) related rights: Law of Ukraine dated May 15, 2018, No. 2415-III]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 20.09.2018

УДК 342.9

*Шашкова Анастасія Олександрівна,
аспірант кафедри державно-правових
дисциплін та адміністративного права
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету
імені Володимира Винниченка
nastia.richy13@gmail.com*

ДО ПИТАННЯ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена дослідженню існуючих видів (форм) систематизації законодавства та виокремленню з них найбільш оптимальної моделі систематизації законодавства у сфері інтелектуальної власності. Визначено характерні особливості кожного з видів систематизації. Досліджено наукові погляди щодо доцільності систематизації законодавства у зазначеній сфері. Наголошено на тому, що на сьогоднішній день існує декілька моделей правового регулювання відносин, пов'язаних зі сферою інтелектуальної власності. Досліджено зарубіжний досвід таких країн як Франція, Філіппіни, Португалія, Італія та Естонія. Зроблено висновок, що на сучасному етапі реформування сфери інтелектуальної власності доцільним та необхідним є прийняття Кодексу інтелектуальної власності України.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, інтелектуальна власність, систематизація законодавства, кодифікація, Кодекс інтелектуальної власності України.

Shashkova A. TO THE QUESTION OF THE SYSTEM OF INTELLECTUAL PROPERTY LEGISLATION IN UKRAINE

The article is devoted to the study of existing forms (types) of the systematization of legislation and the identification of the most optimal model of the systematization of legislation in the field of intellectual property. The characteristic features of each type of systematization are determined. The scientific views on the expediency of systematization of legislation in this area are researched. It is emphasized that to date there are several models of legal regulation of relations related to the sphere of intellectual property. The foreign experience of such countries as France, the Philippines, Portugal, Italy and Estonia has been researched. It is concluded that at the current stage of intellectual property reform it is expedient and necessary to adopt a Code of Intellectual Property of Ukraine.

Key words: administrative and legal regulation, intellectual property, systematization of legislation, codification, Code of Intellectual Property of Ukraine.